

fuit omnino spretoꝝ. Pecunias, bonaque sua amicis custodienda, & usu fruenda dabat. Tum apud hos, a quibus se diligi conjectaret, fuit cum rerum suarum, atque institutorum, tum & secretorum prope inutilis. Aliena secreta nusquam prodidit, sed æternum obmutuit. Literas perfidi cujusdam, quibus impurissimum ipsum inimicum pessime posset afficere, noluit prodere, sed interea dum te nequissimus ille convitiator literarum auctor mordere non desineret, nihilo plus commotus est, quam ut subridens diceret: *Enimvero an tu homo bone num & scribere literas meministi?* Sed molestissimum quemdam calumniatorem conversus aridens. *Facile, inquit, patiar, te, quoad voles, metiendo ostendere, qualis quisque nostrum sit. Tu istiusmodi prædicando efficias, ut te isti parum esse modestum sentiant, magis quam me tua isthac præsentis ignominia vituperes. Ego tuas istas incipias ridendo efficio, ut mecum plus nihil assequaris, quam ut cum frustratus a me discesseris, tum te tui pigeat.* Ac fuerat quidem natura ad iracundiam facili, & animo acri: sed illico surgentem indignationem reprimebat consilio, atque ex industria verbosos, & pervicaces interdum fugiebat, quod non posset apud eos ad iram non subcalefcere. interdum ultro se protervis, quo patientiæ assuesceret, efferebat. Familiare accesserat, quibus cum de literis, & doctrina suos habebat perpetuos sermones, illisque exscribentibus dictabat opuscula, & una eorum effigies pingebat, aut fingebat æera. Apud Venetias vultus amicorum, qui Florentiæ adessent, expressit annum, mensique integros, postquam eos viderat. Solitus erat rogare puerulos, eam ne imaginem, quam pingeret, nosset, & negabat ex arte pictum dici, quod non illico a pueris usque nosceretur. Suos vultus, propriumque simulacrum emulatus, ut ex picta fictaque effigie ignotis ad se appellentibus feret notior. Scripsit libellos de pictura, tum & opera ex ipsa arte pingendi effecit inaudita, & spectatoribus incredibilia, quæ quidem parva in capsâ conclusa pusillum per foramen ostenderet. Vidisset illic montes maximos, vastasque provincias, sinum immanem maris ambientis, tum e conspectu longe sepositas regiones usque adeo remotissimas, ut venti acies deficeret. Has res demonstrationes appellabat, & erant ejusmodi, ut periti, imperitique non pictas sed veras ipsas res naturæ intueri decerarent. Demonstrationum erant duo genera; unum quod diurnum, alterum quod nocturnum nuncuparet. Nocturnis demonstrationibus vides Arturum, Plejades, Oriona & istiusmodi signa micantia, illucescitque excello a rupium & verrucarum vertice surgens luna, ardentæ antilucana sidera. Diurnis in demonstrationibus splendet passim, lateque irradiat immentum terrarum orbem is, qui post irigeniam, uti ait Homerus, auroram fulget. Quosdam Græcorum proceres, quibus mare foret percognitum, in sui admirationem pellexit. Nam cum illis mundi hanc fictam molem per pusillum, ut dixi, foramen ostenderet, ac rogaret, & quid nam viderent: *Eja, inquit illi, classem navium in mediis undis intuemur. Eam ante meridiem apud nos habebimus, ni istic, qui ad Orientem Solem nimbis, atque atrox tempestas properat, offenderit. Tum & Mare inhorruisse intuemur, periculique signa sunt, quod a Sole nimium.*

Tom. XXV.

A *acres Mare adversum jactat radios.* Hujusmodi rebus investigandis operæ plus adhibuit, quam promulgandis; nam plus ingenio, quam gloriæ inserviebat. Numquam vacabat animo a meditatione, & commentatione. Rarè se domi ex publico recipiebat non aliquid commentatus tum & inter cœnas commentando. Hinc fiebat, ut esset admodum taciturnus, & solitarius, aspectuque subtristis, sed moribus minime difficilis, quin inter familiares, etiam cum de rebus teriis disputaret, semper sese exhibebat jocundum, & servata dignitate festivum. Fuerunt qui ejus dicta & seria, & ridicula complurima colligerent, quæ quidem ille ex tempore, atque e vestigio celerius ediderit ferme, quam præmeditaret. Ex multis pauca exempli gratia referemus. De quodam, qui diutius inter differendum ostentandæ memoriæ gratiâ nimium multa nullo cum ordine prolocutus, cum rogaretur qualis sibi disputator esset visus, respondit: eam sibi peram libris laeceris, & disvolutis refertam videri. Domum vetustam, obtusam, & male ædificatam, in qua divertisset, tritavam atque idcirco nobilissimam ædium appellabat, siquidem cæca & incurva esset. Peregrino roganti, qua nam foret via eundem sibi eò verius, ubi jus redderet: *non equidem, mi hespes, inquit novi.* Tum concives, qui aderant *ne vero non id novisti inquit prætorium? Non equidem, inquit, jus ipsum istic habitasse, o civis, memineram.* Roganti ambitioso, purpura ne decenter uteretur: *pulchre inquit, ea modo pectus tegat.* Otiosum quemdam garrulum scurram increpans: *esja, inquit, ut apro carioso in trunco evigilans consideres rana.* Cum familiarem admoneret, ut a maledici consuetudine sese abdicaret, carbones dicebat non recipiendos sinu; cumque sibi contra a Mathematico improperaretur quod bilinguem, & versipellem hospitem detinisset: *num tu, inquit, nosti, nisi in puncto æquam superficiem attingat globus.* Levitatem & inconstantiam a natura esse datam mulieribus dicebat in remedium earum perfidiæ, & nequitiæ. Quod si perseveraret mulier suis ininceptis fore, ut omnes bonas hominum res suis flagitiis funditus perderet. Amicum paulo clariorem & concitatoriem animis quam optasset offendens: *heus tu, inquit, cave, ne ad currendum currendo ruas.* Dicebat invidiam cœcam esse pestem, & omnium infidiosissimam; eam enim per aures, per oculos, per nares, per os, denique ipsas etiam per unguiculas ad animum ingredi, & cæcis flammis inurere, ut etiam qui se sanos putent, isthac ipsa peste contabescant. Aurum dicebat laboris animam, laborem ipsum voluptatis servum esse. Ceteris in rebus mediocritatem approbabat. Unam excipiebat patientiam, quam aut nimis servandam, aut nihil suscipiendam statuebat, ajebatque per læpius graviora ob patientiam tollerari, quam ob vehementem acrimoniam tulissimus. Ut morbos, sic & protervorum audaciam ajebat interdum non aliter, quam periculosis eurandirationibus posse tolli. Sat eum dicebat hominem sapere, qui saperet, quæ saperet, satisque posse, qui posset, satisque habere ipsum hunc, qui quæ haberet, eadem haberet. In Jurisconsultum perfidum, qui altero humero depresso, altero sublato deformis incederet. *Alqua, inquit, istic nimirum iniqua sunt, ubi*

P 2

149